

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТОРГІВЛІ ТА ГОТЕЛЬНО-
РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні Педагогічної ради
Криворізького фахового коледжу
торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу
Протокол №1 від 30 «серпня» 2023 року

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ
В КРИВОРІЗЬКОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ ТОРГІВЛІ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію виховного процесу в Криворізькому фаховому коледжі торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу (далі – Положення) розроблено відповідно до чинного законодавства України, Статуту Криворізького фахового коледжу торгівлі та готельно-ресторанного бізнесу (далі – Коледж), Положення про організацію освітнього процесу Коледжу.

1.2. Роль держави у національному вихованні полягає в координації зусиль усіх інститутів суспільства, забезпеченні єдності та пріоритету загальнодержавних і національних інтересів.

1.3. Національне виховання – це система поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, створена впродовж віків українським народом і покликана формувати світоглядні позиції та ціннісні орієнтири молоді, яка реалізується через комплекс відповідних заходів.

1.4. Національна ідея об'єднує й консолідує суспільство, сприяє виробленню активної життєвої позиції молодої людини, становленню її як особистості. Національний характер виховання полягає у формуванні людини як громадянина України незалежно від її етнічного та соціального походження, віросповідання та передбачає створення спільноти самодостатніх людей, які об'єднані національною ідеєю та оберігають свої цінності й свободи.

1.5. Глобальний простір, у який інтегрується наша студентська молодь, передбачає засвоєння надбань культури різних народів. Тому постає потреба в здатності студентської молоді до інтеграції у світовий соціокультурний простір – за умови збереження української національної ідентичності.

1.6. Національне виховання має стати фундаментом становлення світогляду молодої людини, на якому формуються фахові знання та професійна відповідальність.

2. МЕТА, НАПРЯМКИ ТА ЗАВДАННЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В КОЛЕДЖІ

2.1. Виховна робота в Коледжі є невід'ємною складовою частиною освітнього процесу, одним із головних обов'язків членів педагогічного колективу, співробітників та адміністрації, враховується в усіх напрямках роботи та спрямована на реалізацію Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про мови», "Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності" , концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року, «Стратегією національно-патріотичного виховання», затвердженої Указом Президента України від 18.05.2019 року № 286/2019, Загальної декларації прав людини, Комплексної програми профілактики правопорушень та злочинності, Державної програми розвитку фізичної культури і спорту в Україні, тощо.

2.2. В основі виховного процесу коледжу лежить система виховних відносин, що забезпечує взаємодію педагогів і студентів згідно з суспільно заданими цілями виховання – розквіт духовної сутності людини, яка має стати висококваліфікованим спеціалістом, займати чіткі національні,

загальногосподарські позиції, бути активною у громадському житті, відповідальною за моральне становлення себе як особистості.

3. ОСНОВНА МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ПРІОРИТЕТИ

3.1. Головною метою національного виховання студентської молоді є формування свідомого громадянина – патріота Української держави, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних запитів.

3.2. Основною метою виховної діяльності Коледжу є забезпечення умов необхідних для отримання особою професійної освіти, а також потреб суспільства і держави у висококваліфікованих патріотичних фахівцях.

3.3. Головною метою виховної системи Коледжу є формування соціально активної особистості, яка поєднує в собі високі моральні якості, діловитість, творчу індивідуальність, гуманізм.

3.4. Головне завдання виховної роботи – створення таких умов, за яких може розвинутися людина, що добре знає себе, вміє використовувати власний потенціал, створювати ситуації успіху і професійного зростання, розробляти й реалізовувати власний життєвий сценарій

3.5. Пріоритети виховання:

- формування особистісних якостей, необхідних для ефективної професійної діяльності;
- вироблення чіткої громадянської позиції, правової й політичної культури, патріотичної свідомості, поваги до української держави і любові до народу;
- формування у викладачів ставлення до студентів як до суб'єктів власного розвитку (педагогіка співробітництва);
- виховання моральних якостей, інтелігентності, орієнтація на загальнолюдські цінності й високі гуманістичні ідеали культури;
- прищеплення вмінь і навичок керування колективом у різних формах студентського самоврядування;
- формування у молодих людей потреби у здоровому способі життя, зміцненні здоров'я;
- виховання поваги до традицій освітнього закладу, викладачів, наставників, залучення до справ коледжу, формування почуття корпоративізму й солідарності;
- збереження й збільшення історико-культурних традицій освітнього закладу, наступності.

3.6. Принципи виховання:

- *демократичність* — визнання академічною спільнотою права кожного на свободу виявлення своєї творчої індивідуальності, усунення авторитарних методів виховання;
- *гуманізація* — створення умов для особистісної самореалізації, формування людяної, щирої, доброзичливої, милосердної особистості;

- *єдність навчальної та виховної діяльності* — консолідація студентства та науково-педагогічних працівників у єдину академічну спільноту, об'єднану спільною мораллю та ідеями;
- *послідовність, системність і наскрізність* — привнесення виховних аспектів у всі форми освітнього процесу, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу та продуктивною працею;
- *диференціація та індивідуалізація виховного процесу* — врахування у виховній діяльності рівнів фізичного, духовного, психічного, соціального, інтелектуального розвитку студентів, стимулювання їхньої активності та розкриття творчої індивідуальності;
- *єдність теорії та практики* — реалізація набутих студентами знань, умінь і навичок на практиці, включаючи самоврядну та громадську діяльність;
- *природо відповідність* — врахування багатогранної і цілісної природи людини, вікових та індивідуальних, соціально-психологічних особливостей студентів;
- *пріоритет правової свідомості* — виховання поваги до конституційних прав та свобод людини.

4. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ:

4.1. Громадянсько-патріотичне виховання:

- формування національної свідомості і відповідальності за долю України;
- виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;
- культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.);
- виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій;
- формування людини, готової до трудового та героїчного подвигу в ім'я процвітання української держави;
- вивчення бойових традицій та героїчних сторінок українського народу, Збройних Сил України.

4.2. Морально-етичне та правове виховання:

- формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;
- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань;
- становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків.
- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина;
- виховання поваги до Конституції, Законів України, державних символів України;
- виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством;
- формування політичної та правової культури особистості;

- залучення студентської молоді до участі у добровільних акціях і розвитку волонтерського руху.

4.3. Трудове та професійне виховання:

- формування творчої, працелюбної особистості; розвиток в ній потреби в творчій праці, діловитості, підприємстві;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- вміння самостійно на основі сучасних знань про ринкову економіку застосовувати власні здібності в системі виробництва, науки, освіти;
- прищеплення любові до обраної професії.

4.4. Художньо-естетичне виховання:

- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури;
- формування навичок гарної поведінки, доброзичливого ставлення до людей;
- вироблення умінь власноручно примножувати культурно-мистецькі надбання народу.
- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності;
- вироблення умінь примножувати культурно-мистецькі надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

4.5. Фізичне виховання та формування здорового образу життя:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;
- фізичне, духовне та психічне загартування;
- формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань;
- створення умов для активного відпочинку студентів.

4.6. Екологічне виховання:

- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

4.7. Сімейно-родинне виховання:

- сприяння вихованню фізично й морально-здорової особистості;
- ознайомлення студентів з законодавством про шлюб та сім'ю, з основами етики і психології сімейного життя;
- закріплення гарних толерантних норм поведінки у відношеннях юнаків та дівчат.

5. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

5.1. Як цілісний процес формування особистості, виховання здійснюється за допомогою різноманітних методів, як загальних, які використовуються в усіх напрямках виховання, так і часткових.

5.2. МЕТОДИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ:

- методи формування свідомості (бесіда, лекція, диспут);
- методи формування суспільної поведінки (педагогічна вимога, громадська думка, доручення);
- методи стимулювання діяльності й поведінки (змагання, заохочення, покарання);
- методи контролю й аналізу ефективності виховання (педагогічне спостереження, бесіда, опитування, аналіз результатів діяльності).

5.3. Виховна робота в Коледжі здійснюється, як під час освітнього процесу так і у вільний від навчання час.

5.4. ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ:

- *латентне, непряме виховання* в процесі навчання (лекції, семінарські, практичні заняття тощо) сприяє вихованню національної самосвідомості, формуванню професійних якостей, вихованню професійної, політичної, естетичної та екологічної культури, позитивних якостей і рис;
- *поза аудиторна виховна робота*, спрямована на подальший розвиток творчих здібностей, формування якостей необхідних майбутньому фахівцеві.

5.5. У поза аудиторній виховній роботі Коледжу використовуються три рівня загальноколеджанських форм організації виховної діяльності:

5.6. *Перший рівень* – масові заходи, які передбачають широку участь студентів у святкуванні державних національних та релігійних свят, а також заходів пов'язаних з існуванням та діяльністю Коледжу та відділень (акція «Першокурсник», студентські наукові конференції, урочистості з нагоди вручення дипломів, заходи, присвячені пам'ятним датам календаря; конкурсно-розважальні, святкові театралізовані програми; перегляд та обговорення фільмів у студентському кінозалі; фестивалі студентської творчості; загальнотехнікумівські спартакіади, спортивні свята тощо).

5.7. *Другий рівень* – *групові форми*, які сприяють вихованню організаторських здібностей студентів (заходи в середині академічних груп, робота гуртків та клубів за інтересами, робота науково-дослідницьких студентських груп, робота громадських студентських об'єднань тощо).

5.8. *Третій рівень* – *індивідуальна особистісно - орієнтована виховна робота*, яка зумовлена індивідуальними особливостями студентів (корекція відхилень у свідомості і поведінці окремих студентів, спонукання студентів до раціонального використання вільного часу з метою всебічного розвитку своєї особистості, заняття фізкультурою, художньою і технічною творчістю).

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

6.1. В Коледжі існує єдина система виховної роботи, яка ґрунтується на взаємодії всіх підрозділів освітнього закладу та реалізується на наступних

рівнях: на рівні Коледжу, відділень, циклових комісій, студентської групи та інших структурних підрозділів.

6.2. З метою вдосконалення організації і проведення виховної роботи зі студентською молоддю та поліпшення методичного забезпечення виховного процесу в Коледжі створено Раду з комунікативних технологій, іміджу та виховної роботи (далі - РКТВР), яка є центром і координатором виховного процесу.

6.3. Персональна відповідальність за стан виховної роботи в Коледжі покладається на заступника директора з комунікативних технологій та виховної роботи, який очолює роботу Ради з КТВР. До складу Ради входять: голова методичного об'єднання кураторів (заступник голови РВР), секретар Ради профілактики правопорушень, практичний психолог, соціальний педагог, керівник фізичного виховання, провідний бібліотекар, керівник центру комунікаційних зв'язків, реклами та профорієнтаційної роботи, голова клубного об'єднання, культорганізатор, спікер студентського парламенту, голова батьківської ради Коледжу.

7. МЕТОДИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ КУРАТОРІВ

7.1. Історично склалося, що реалізація виховної роботи у студентських групах здійснюється через методоб'єднання кураторів. Це управлінська ланка, яка взаємодіє з іншими в системі поза аудиторної виховної роботи і забезпечує її організацію на рівні академічної групи.

7.2. Кураторами академічних груп призначають найбільш досвідчених викладачів Коледжу. Робота куратора є одним з найважливіших доручень, що входять у коло службових обов'язків викладача й передбачені індивідуальним планом у розділі «Виховна робота». Кураторів призначають наказом директора за поданням заступника директора з КТ ВР.

7.3. Голова методоб'єднання кураторів зобов'язаний:

- спрямовувати й контролювати роботу кураторів;
- перевіряти виконання плану роботи куратора в групі й підводити підсумки року;
- надавати всебічну допомогу кураторам в їхній роботі;
- узагальнювати досвід виховної роботи кураторів, висвітлювати його на зборах і семінарах кураторів.

7.4. Методоб'єднання кураторів працює як колективний дорадчий орган, рішення якого носять рекомендаційний характер. Роботу методоб'єднання направляє та координує заступник директора з комунікативних виховної роботи через голову об'єднання. Засідання методоб'єднання кураторів проводяться 1-2 рази на семестр та оформлюються протоколами. Пропозиції та рекомендації м/о кураторів, спрямовані на удосконалення освітнього процесу студентів, голова м/о доводить до директора Коледжу.

7.5. Діяльність куратора оцінюють за результатами роботи опікуваної групи. Основними критеріями ефективності роботи кураторів є високий рівень навчальних показників, трудової дисципліни й активності студентів групи в

суспільній роботі, спортивних досягненнях і в оглядах художньої самодіяльності тощо.

7.6. Кращих кураторів Коледжу визначають за результатами конкурсу «Куратор року». Заохоченням кращим кураторам може бути подяка в наказі по коледжу, нагородження грамотою, коштовним подарунком, висування до нагородження на рівні району, міста тощо.

8. ВИХОВНА РОБОТА ЦИКЛОВИХ КОМІСІЙ

8.1. В організації освітньої роботи, визначенні її змісту, форм і методів, сучасних підходів до її проведення серед студентів, велика роль надається структурним підрозділам Коледжу – цикловим комісіям та їхнім педагогічним колективам.

8.2. Вони є центрами освітньої роботи серед студентів. Колективи циклових комісій Коледжу постійно удосконалюють складний і багатогранний освітній процес, щоб стати по-справжньому освітніми, методичними і науковими центрами. Усі комісії планують і здійснюють керування організаційно-виховною і культурно-освітньою роботою серед студентської молоді, що передбачає реалізацію виховних функцій усіх форм навчальних занять (аудиторна й поза аудиторна виховна робота).

8.3. Виховна робота комісії в освітньому процесі полягає в таких аспектах:

- формування професійних навичок сучасного фахівця;
- виховання високих моральних якостей, активності в суспільному житті, активної життєвої позиції, особистий приклад викладачів у всьому;
- повага до законів держави, до його символіки: гімну, гербу, прапору;
- виховання культури поведінки під час занять усіх форм в коледжі й за його межами;
- залучення студентів до виступів з науковими рефератами й повідомленнями на семінарах і наукових студентських конференціях.

8.4. Поза аудиторна робота циклових комісій з виховання студентів полягає в таких аспектах:

- робота клубного об'єднання;
- робота кураторів академічних груп;
- координація роботи волонтерських проєктів **МОЛОДІЖНОГО ВОЛОНТЕРСЬКОГО РУХУ**;
- сприяння роботі органів студентського самоврядування на відділеннях;
- робота з активом курсу, відділення й Коледжу;
- рішення завдань професійного виховання студентів;
- здійснення профорієнтаційної роботи серед потенційних абітурієнтів;
- участь у культурно-освітньому, спортивно-оздоровчому й інших видах діяльності.

9. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ

9.1. Відповідно до Законів України «Про освіту» й «Про фахову передвищу освіту» студенти мають гарантоване державою право на те, щоб

особисто чи через своїх представників брати участь у самоврядуванні, в обговоренні, розв'язанні питань удосконалювання освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначенні стипендій, організації дозвілля, побуту тощо.

9.2. Студентське самоврядування в Коледжі здійснюється на рівні академічної групи, і Коледжу в цілому.

9.3. Найвищим виконавчим органом студентського самоврядування в Коледжі є студентський парламент, який створено у вересні 2000р. Парламент репрезентує інтереси студентів у педагогічній раді, стипендіальній комісії, займається організацією науково-технічної творчості студентів, вносить пропозиції до адмінради та педагогічної ради щодо організації освітнього процесу, пропонує кандидатури студентів на заохочення, здобуття іменних стипендій та інше. Він допомагає в пошуку роботи, веде профорієнтаційну діяльність, організовує культурну і спортивну роботу, налагоджує зв'язки з молоддю інших освітніх закладів тощо.

9.4. Керівною ланкою студентського парламенту є президія, яка складається з керівників департаментів: організаційного, навчальної діяльності, захисту прав та інтересів студентів, інформаційного, культури та відпочинку, спорту та туризму. За кожним департаментом закріплені консультанти з числа адміністрації та педколективу. Головним консультантом парламенту є заступник директора з комунікативних технологій та виховної роботи.

9.5. У своїй діяльності органи студентського самоврядування керуються чинним законодавством України, у т.ч. Законами України «Про освіту» й «Про фахову передвищу освіту», «Про громадські об'єднання», нормативною базою коледжу, Положенням про студентське самоврядування Коледжу та ін..

9.6. Органи студентського самоврядування Коледжу мають загальну підтримку і допомогу адміністрації у вирішенні питань щодо своєї діяльності.

9.7. Загальними напрямками студентського самоврядування коледжу є:

- залучення студентів до діяльності і співпраці в органах студентського самоврядування;
- організація й проведення тестувань і анкетування;
- стимулювання й заохочення студентів, що активно займаються позанавчальною діяльністю;
- надання допомоги в реалізації різних проєктів, планів, розроблених і запропонованих студентами;
- діяльність інституту старост академічних груп, профоргів груп тощо.

9.8. Студентське самоврядування в Коледжі має великий творчий потенціал, що сприяє гармонійному розвитку студентів, формуванню у них навичок майбутнього фахівця-керівника.

10. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОЗВІЛЛЯ СТУДЕНТІВ

10.1. Організація дозвілля студентів Коледжу, розвиток цієї роботи проводиться в кількох напрямках:

- активізація роботи студентського молодіжного театру, що полягає в широкому залученні студентів до участі в художній самодіяльності (проведення традиційного фестивалю-конкурсу «Дебют першокурсника», створення нових творчих колективів тощо);

- еспортивно-оздоровча робота, причому як у межах занять у секціях спортивного клубу Коледжі, так і індивідуально шляхом занять спортом в обладнаних спортивних залах Коледжу;
- проведення традиційних свят Коледжу, що стали візитівкою виховної роботи Коледжу – це заходи, що за задумом, формою і змістом є важливим інструментом патріотичного й професійного виховання.

11. КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИХОВНОЇ СИСТЕМИ

- 11.1. Ступінь стабільності й чіткості роботи усіх ланок системи виховної роботи в Коледжі.
- 11.2. Масовість участі студентів у різних заходах.
- 11.3. Якість участі студентів у різних заходах, результативність учасників змагань, вечорів, фестивалів, конкурсів та інше.
- 11.4. Присутність постійної та живої ініціативи студентів, їх самостійний пошук форм поза навчальної роботи.
- 11.5. Відсутність правопорушень серед студентів.
- 11.6. Активність життєвої позиції.
- 11.7. Рівень моральної свідомості й моральної поведінки.
- 11.8. Рівень громадянської й політичної свідомості й поведінки.
- 11.9. Ціннісні орієнтації студентів.
- 11.10. Рівень культури, форми і способи культурного самопрояву й самоствердження.
- 11.11. Конструктивність чи деструктивність проявів поведінки студентів.

12. СИСТЕМА ОЦІНКИ СТАНУ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

- 12.1. Голова ради з комунікативних технологій та виховної роботи звітує перед педагогічною радою Коледжу не рідше одного разу на рік.
- 12.2. Структурні підрозділи, які відповідають за виховну роботу, звітують на засіданнях Ради з комунікативних технологій та виховної роботи не рідше двох разів на рік.
- 12.3. Річні плани з виховної роботи розглядаються, аналізуються і затверджуються на засіданнях педагогічної ради.
- 12.4. На початку і в кінці навчального року організується проведення соціологічних опитувань «Моніторинг проблем першокурсників».

13. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 13.1. Положення набуває чинності з дати його затвердження Педагогічною радою Коледжу.
- 13.2. Зміни та доповнення до даного Положення вносяться за погодженням із Педагогічною радою Коледжу та викладу його у новій редакції.

Заступник директора з КТ ВР

Олена ХОМЯК